

Uchwała Nr 145/2023
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Zielonej Górze
z dnia 30 stycznia 2023 r.

w sprawie opinii dotyczącej prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Tuplice na lata 2023-2035.

Działając na podstawie art. 13 pkt 10 oraz art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 1668), art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.) oraz zarządzenia Nr 6 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 13 sierpnia 2018 r. w sprawie wyznaczenia Składów Orzekających – **Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze** w osobach:

1. Iwona Popiel - Przewodnicząca
2. Joanna Chruściel - Członek
3. Adriana Kamedulska - Członek

opiniuje **pozytywnie z uwagą** prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Tuplice na lata 2023– 2035, wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

UZASADNIENIE

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze zbadał pod względem formalno-prawnym prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Tuplice na lata 2023-2035, wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Formułując opinię zawartą w sentencji uchwały Skład Orzekający przyjął za podstawę dane wynikające z uchwały budżetowej Gminy Tuplice na 2023 rok (uchwała Nr XLVII/277/22 Rady Gminy Tuplice z dnia 30 grudnia 2022 r.) oraz uchwalonej Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tuplice na lata 2023–2035 (uchwała Nr XLVII/277/22 Rady Gminy Tuplice z dnia 30 grudnia 2022 r.).

Uchwała budżetowa Gminy na 2023 rok zakłada:

- dochody budżetu w wysokości 35 499 638,00 zł, w tym dochody bieżące w wysokości 17 102 952,00 zł,
- wydatki budżetu w wysokości 38 169 267,73 zł, w tym wydatki bieżące w wysokości 18 071 079,73 zł,
- przychody w wysokości 3 019 629,73 zł - pochodzące z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych;
- rozchody w wysokości 350 000,00 zł – z przeznaczeniem na wykup papierów wartościowych.

Deficyt budżetu Gminy Tuplice na rok 2023 wynosi 2 669 629,73 zł. Zgodnie z postanowieniami zawartymi w uchwale budżetowej zostanie on sfinansowany w całości przychodami z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze na podstawie uchwalonej Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tuplice na lata 2023-2035, której integralną część stanowi prognoza kwoty długu stwierdza, że :

- Gmina w roku 2023 zakłada ujemny wynik bieżący (deficyt operacyjny), który planuje uzupełnić przychodami tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych Skład Orzekający wskazuje na fakt, że powyższa sytuacja negatywnie wpływa na kształtowanie się relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych w kolejnych latach prognozy;
- w pozostałych latach Prognozy wielkość planowanych wydatków bieżących nie przekracza wysokości planowanych dochodów bieżących, co jest zgodne z przepisami art. 242 ustawy o finansach publicznych;

- łączna kwota długu Gminy Tuplice na koniec 2023 r. wyniesie 7 952 000,00 zł, co stanowi 22,40% planowanych na rok 2023 dochodów budżetu; Natomiast w stosunku do dochodów ogółem pomniejszych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczonych na sfinansowanie deficytu budżetowego, planowana kwota długu na koniec 2023 roku wyniesie 51,97%;
- prognoza kwoty długu sporządzona została na okres, na który zaciągnięto zobowiązania zwrotne – w roku 2035 planowana jest całkowita spłata zadłużenia Gminy;
- w żadnym roku objętym Prognozą, Gmina nie planuje zaciągać długoterminowych zobowiązań zwrotnych;
- źródłem spłaty długu w latach 2024-2035 są prognozowane nadwyżki budżetu;
- Zarządzeniem Nr 33/21 z dnia 7 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru długości okresu stosowanego do wyliczenia relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, Wójt Gminy Tuplice wybrała, dla lat 2022-2025, 7-letni okres średniej arytmetycznej stosowany do wyliczenia ww. relacji.
- **w latach 2023–2024 nie jest zachowana relacja wynikająca z art. 243 ustawy o finansach publicznych liczona w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego rok budżetowy** (natomiast przy uwzględnieniu danych dotyczących szacunkowego wykonania roku 2022 we wszystkich latach prognozy wyżej wymieniona relacja jest spełniona);

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz.1964) relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, może być niezachowana w latach 2023-2025 w przypadku, gdy prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczonych na sfinansowanie deficytu budżetowego. Jak wskazano w niniejszej opinii relacja prognozowanej łącznej kwoty długu do kwoty dochodów ustalonej według powyższej zasady na koniec 2023 roku wyniesie **51,97%**.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 wskazanej wyżej ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw – niezachowanie relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego w latach 2023-2025 jest dopuszczalne, o ile nie zagraża realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych. Skład Orzekający ww. ustawą zobowiązany został do oceny wpływu niezachowania tej relacji na realizację zadań publicznych.

W objaśnieniach do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tuplice zostały przedstawione niezbędne informacje, które były podstawą dla Składu Orzekającego do oceny czy niezachowanie relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań Gminy Tuplice nie spowoduje zagrożenia realizacji ustawowych zadań publicznych przez Gminę, w szczególności w zakresie utraty płynności finansowej umożliwiającej terminowe regulowanie zobowiązań. Ponadto ww. objaśnienia zawierają informacje dotyczące aktualnej sytuacji finansowej Gminy, szacowanych wielkości dotyczących wykonania budżetu w 2022 r., aktualnego stanu zobowiązań oraz zachowania przez Gminę zdolności do pełnej i terminowej realizacji zadań publicznych oraz o wdrożonych działaniach ostrożnościowych i naprawczych:

Z objaśnień do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tuplice wynika, że:

- ✓ „(...) spłata zobowiązań jest tak rozłożona w czasie (w 2023 roku to kwota 350.000,00 zł, a więc zaledwie niespełna 30.000,00 zł miesięcznie), że w żaden sposób nie zagraża realizacji zadań przez naszą gminę.”

- ✓ „(...) służby finansowe w naszej jednostce organizują cotygodniowe robocze spotkania, aby wspólnie doprowadzić do jak największej ściągalności należności wymagalnych, a także aby na bieżąco monitorować wysokość wydatków bieżących. Warto zauważyć, że nasze należności na dzień 30.09.2022 r. wynosiły 2.058.120,78 zł. Nie posiadamy przy tym żadnych zobowiązań wymagalnych i przez cały czas zachowujemy płynność finansową. Te wszystkie informacje są niezwłocznie przekazywane Wójtowi Gminy i jeśli zachodzi taka potrzeba, kierownikom podległych jednostek czy też wydziałów. Część inwestycji, nad którymi obecnie pracujemy, ma na celu m.in. poprawienie efektywności energetycznej, a tym samym również ograniczenie wydatków bieżących. (...)”
- ✓ podjęto niezbędne zadania mające na celu optymalizację dochodów bieżących przy jednoczesnym ograniczeniu – do niezbędnego minimum wydatków bieżących:

„(...) nie podnosimy stawek diet, niemalże zupełnie zrezygnowaliśmy z wydatków na promocję. Uchwalone stawki podatków lokalnych w naszej gminie są niewiele niższe od stawek maksymalnych. Planujemy również zwiększyć stawki czynszów obowiązujących na terenie naszej gminy, które nie były aktualizowane od ponad 10 lat, co również będzie miało wpływ na wzrost dochodów bieżących. Czekamy na zatwierdzenie podniesionych stawek za wodę i nieczystości płynne przez Wody Polskie. Składane wnioski o dodatki osłonowe, węglowe itp. weryfikujemy pod kątem zgodności z deklaracjami na odpady komunalne, co również pozwoli nam uzyskać dodatkowe wpłaty od osób, które dotychczas nie widniały w systemie gospodarki odpadami”.

Zgodnie z art. 243 ust. 2 pkt 4 ustawy o finansach publicznych dla roku poprzedzającego rok budżetowy, na który ustalana jest relacja, przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za 3 kwartały z wykonania budżetu, a po sporządzeniu sprawozdań rocznych wartości wykonane za ten rok. Skład Orzekający podkreśla, że przekroczenie wskaźnika występuje wyłącznie w latach 2023 oraz 2024 i dotyczy tylko relacji ustalonej w oparciu o dane planistyczne. Relacja ustalona o wielkości dotyczące szacowanego wykonania roku 2022 w całym okresie objętym Prognozą jest zachowana. Z ww. objaśnień do WPF wynika ponadto, że :

- ✓ (...) Mamy świadomość, że w projekcie WPF wykazujemy jedynie przewidywane wykonanie budżetu za rok bieżący, jednak zbiorcze dane, które posiadamy na urządzeniach księgowych, łącznie z listopadem pozwalają twierdzić, że prognoza przewidywania wykonania budżetu jest jak najbardziej prawidłowa, a tym samym korzystna dla spełnienia wskaźnika z art. 243 uofp. W naszej ocenie w naszej gminie niezachowanie relacji wskaźnika nie będzie zagrożeniem dla realizacji zadań gminy”.

Wobec powyższego Skład Orzekający opiniuje prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Tuplice na lata 2023– 2035, wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, **pozytywnie z uwagą** dotyczącą kształtowania się relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych i potencjalnego ryzyka zagrożenia realizacji zadań publicznych przez Gminę Tuplice, w szczególności w aspekcie możliwości pogorszenia stopnia niezachowania relacji w sytuacji, gdy rzeczywiste wykonanie roku n-1 (2022) odbiegać będzie od ujętych w prognozie szacowanych wielkości. W ocenie Składu Orzekającego, założenia przyjęte w uchwale w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2023–2035 oraz uchwale budżetowej na rok 2023, pozwalają na sformułowanie wniosku, że przy realizacji planowanych wielkości w roku budżetowym 2023, jak i w następnych latach zachowane zostaną obowiązujące aktualnie przepisy prawa dotyczące uchwalania i wykonywania budżetu przy jednoczesnym braku zagrożenia realizacji ustawowych zadań publicznych. Skład Orzekający wskazuje jednakże na konieczność stałego monitorowania i bieżącej analizy sytuacji finansowej przez Organy Gminy.

Biorąc powyższe pod uwagę, Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze postanawia, jak w sentencji niniejszej uchwały.

POUCZENIE

Od niniejszej uchwały Składu Orzekającego zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

Stosownie do art. 230 ust. 4 w związku z art. 246 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych niniejsza opinia podlega opublikowaniu w terminie 7 dni od dnia otrzymania od Regionalnej Izby Obrachunkowej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz.902).

Przewodnicząca Składu Orzekającego

Iwona Popiel